

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสพป.ตราด ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสพป.ตราด
2. เพื่อศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสพป.ตราด
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสพป.ตราด
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสพป.ตราด

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู สังกัดสพป.ตราด ปีการศึกษา 2564 จำนวน 1,255 คน (สพป.ตราด. 2564)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู สังกัดสพป.ตราด ปีการศึกษา 2564 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608 - 609) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 297 คน และใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้ศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาเป็นชั้นของการแบ่ง หลังจากนั้นสุ่มกลุ่มตัวอย่างครูของแต่ละที่ตั้งของสถานศึกษา ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบวัดภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามทฤษฎีของลิเคิร์ต (Likert) แบ่งเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. การกำหนดทิศทางและนโยบาย
2. การสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้
3. การนิเทศ ติดตามและประเมินผลด้านการสอน
4. การพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากร
5. การบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน

ตอนที่ 2 แบบวัดการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสพป.ตราด มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามทฤษฎีของลิเคิร์ต (Likert) แบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
3. ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
4. ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
5. ติดตามการดำเนินงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
6. จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยนิยามปฏิบัติการตัวแปรทั้ง 2 ตัวแปร แล้วสร้างข้อความที่ใช้วัดตัวแปรทั้งสอง นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงจุดประสงค์แล้วนำมาทดลองใช้เพื่อหาอำนาจจำแนกของข้อความรายข้อและความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับ เมื่อได้ข้อความที่มี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อขอความอนุเคราะห์จากสังกัดสพป.ตราดเพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัย
2. ผู้วิจัยนำสำเนาหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยติดต่อสพป.ตราด เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
3. กำหนดวันในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. วิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสพป.ตราด โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสพป.ตราด โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน
4. วิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสพป.ตราด ด้วยวิธีการวิเคราะห์ถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสพป.ตราดโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ การกำหนดทิศทาง และนโยบาย การสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ การบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน การพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากร และการนิเทศ ติดตามและประเมินผลด้านการสอน

2. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสพป.ตราดโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เป็นไปตามสมมติฐาน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาและการติดตามการดำเนินงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยรวม ($r_{xy} = .49$) มีความสัมพันธ์กัน ในเชิงบวกอยู่ในปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยการเรียงลำดับความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

ด้านการสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ (X_2) มีความสัมพันธ์กันปานกลางกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{x_2y} = .45$)

ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน (X_3) มีความสัมพันธ์กันปานกลางกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{x_3y} = .45$)

ด้านการกำหนดทิศทางและนโยบาย (X_1) มีความสัมพันธ์กันปานกลางกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{x_1y} = .43$)

ด้านการกำหนดทิศทางและนโยบาย (X_4) มีความสัมพันธ์กันปานกลางกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{x_4y} = .35$)

ด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผลด้านการสอน (X_3) มีความสัมพันธ์กันปานกลางกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{x_3y} = .34$)

4. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถร่วมกันพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้ร้อยละ 24 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ เท่ากับ ± 24 สามารถสร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสพ.ตราด ได้ดังนี้

$$\text{สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ คือ } \hat{Y} = 2.60^{**} + .39^{**}X$$

$$\text{สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ } \hat{Z}_y = .49^{***} Z_x$$

จากสมการพยากรณ์แสดงให้เห็นว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เปลี่ยนไป 1 หน่วย ทำให้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสพ.ตราด เปลี่ยนไป .39 หน่วย ผลการศึกษาครั้งนี้ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสพ.ตราด อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสพ.ตราด ที่ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสพ.ตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ การกำหนดทิศทาง และนโยบาย การสร้างบรรยากาศและ

วัฒนธรรมการเรียนรู้ การบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน การพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากร และการนิเทศ ติดตามและประเมินผลด้านการสอน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสพ.ตราด มีลักษณะการปฏิบัติงานและการบริหารจัดการในสถานศึกษาของผู้บริหารที่ให้ความสำคัญกับงานด้านวิชาการ ซึ่งเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ของผู้เรียน โดยผู้บริหารสถานศึกษาสามารถชี้แนะ ส่งเสริม สนับสนุน และโน้มน้าว จูงใจให้บุคลากรในสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมมือในการส่งเสริม พัฒนา ปรับปรุงและจัดกิจกรรมทางวิชาการเพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของเชลล์ (Chell, 2001 : 5) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ทำหน้าที่บริหารงานภายในสถานศึกษา และเป็นผู้ซึ่งมีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอนของครู ตลอดจนมีอิทธิพลต่อความมีประสิทธิภาพ ของการปฏิบัติงานภายในสถานศึกษา การศึกษาถึงภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นหนทางหนึ่งอันจะนำไปสู่การสร้างควมมีประสิทธิภาพเป็นเลิศของสถานศึกษาสอดคล้องกับผลการวิจัยของพิพัฒน์พงษ์ วิเศษ (2561 : 164) ที่ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการใน โรงเรียนสังกัดสพ.สกลนคร เขต 3 ผลการวิจัยพบว่าระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสพ.สกลนคร เขต 3 ตามความคิดเห็น ของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทั้ง 5 ด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ภาวะผู้นำด้านการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจการเรียนรู้ 2) ภาวะผู้นำด้านการพัฒนาคุณภาพนักเรียน 3) ภาวะผู้นำด้านการพัฒนาคุณภาพครู 4) การบริหารหลักสูตร และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และ 5) ภาวะผู้นำด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ และสอดคล้องกับงานผลการวิจัยของปิยพร บุญไพบ (2563 : 201) ที่ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสพ.สกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

2. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสพ.ตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เป็นไปตามสมมติฐาน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

ภายในสถานศึกษาและการติดตามการดำเนินงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนสังกัดสพ.ตราด มีความเข้าใจ มีทักษะในการบริหารจัดการตามขั้นตอนของการประกันคุณภาพการศึกษา สามารถพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่มีความครอบคลุม ชัดเจน สามารถสะท้อนคุณภาพของการบริหารจัดการศึกษาและการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อเป็นหลักประกันให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนเกิดความมั่นใจว่านักเรียนจะได้รับการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของหลักการและกระบวนการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสำนักทดสอบการศึกษา (2563 : 4 - 5) ที่กล่าวว่า หลังจากสถานศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยบุคลากรภายในสถานศึกษาที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้นและนำผลการประเมินคุณภาพภายในดังกล่าวมาใช้เป็นฐานในการวางแผนพัฒนามาตรฐานหรือพัฒนาเป้าหมาย และปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานปกติของสถานศึกษา คือ กระบวนการบริหารและการจัดการและกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนแล้วดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ควบคู่ไปกับการติดตามตรวจสอบกระบวนการดำเนินงานระหว่างการศึกษาปฏิบัติและประเมินคุณภาพเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดพร้อมกันใช้ผลการประเมินเป็นฐานการยกระดับคุณภาพการศึกษา ในวงจรการพัฒนาให้คุณภาพสถานศึกษาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องตามลำดับ ทั้งนี้ทุกสถานศึกษาต้องพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการศึกษาปกติของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงหลักการและกระบวนการสำคัญ สอดคล้องกับผลการวิจัยของพินิจ นันทเวช (2561 : 140) ที่ศึกษาวิจัย เรื่องสภาพการปฏิบัติและประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาเขต 23 ซึ่งผลการวิจัย พบว่า สภาพการปฏิบัติ และประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของสอดคล้องกับงานผลการวิจัยของ ปิยพร บุญใบ (2563 :) ที่ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผล การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสพ.สกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยรวม ($r_{xy} = .49$) มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอยู่ในปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องจาก เมื่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีค่าเพิ่มขึ้น การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาก็จะมีค่าเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ทั้งนี้อาจเป็น

เพราะว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เกิดภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วย 5 ด้าน ได้แก่ การสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ การบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน การพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากร และการนิเทศ ติดตามและประเมินผลด้านการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การกำหนดทิศทาง และนโยบาย โดยผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างมโนทัศน์ที่ชัดเจนในการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค กำหนดกลยุทธ์สำหรับเอาชนะอุปสรรค และการวิเคราะห์การทำงาน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม ด้วยวิธีการสร้างความเข้าใจ ชักจูงให้บุคคลอื่นพิจารณาเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายร่วมกัน ประกอบกับที่ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และวิพากษ์ แยกแยะระหว่างปัจจัยที่สร้างสรรค์บรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้กับปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้เพื่อปรับปรุง พัฒนา เสริมสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับวัฒนธรรม บริบทและเป้าหมายของสถานศึกษา ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ในการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ การวัดประเมินผลการเรียนรู้ และการประเมินผลหลักสูตร เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้มีคุณลักษณะตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด โดยผ่านการกระบวนการวางแผนพัฒนาครูและบุคลากร ซึ่งอาศัยความต้องการจำเป็นของครูเป็นฐานในการกำหนดเป้าหมายของการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรได้รับการพัฒนาในด้านวิชาการและวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ ตลอดจนสามารถสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรในการวางแผน การนิเทศภายใน ช่วยเหลือครูในการให้ผลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน รวมถึงให้การสนับสนุนครูด้านการสอนให้ตรงตามจุดประสงค์ ที่นำไปสู่คุณภาพในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีการบริหารและการจัดการจัดคุณภาพในการหนุนเสริมให้เกิดคุณภาพต่อผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของเพอร์คีย์ และสมิทซ์ (Perkey and Smith. 1993 : 114) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการว่า มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอนของครู และมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการปฏิบัติงานในสถานศึกษา กล่าวคือ สถานศึกษาที่มีคุณภาพนั้น ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการเป็นผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็ง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสำคัญอย่างยิ่งต่อคุณภาพการสอนของครู ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานภายในสถานศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของพิพัฒน์ พงษ์วิเศษ (2561 : 164) ที่ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนสังกัดสพป.สกลนคร เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 3 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการใน

โรงเรียนสังกัดสพ.สกลนคร เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .423 มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปิยพร บุญใบ (2563 : 201) ที่ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสพ.สกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมกับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาโดยรวม พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากความสัมพันธ์แล้วข้างต้นส่งผลให้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสพ.ตราดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถร่วมกันพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้ร้อยละ 24 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ เท่ากับ ± 24 สามารถสร้าง สมการพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสพ.ตราด สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ คือ $\hat{Y} = 2.60^{**} + .39^{**}X$ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $\hat{Z}_y = .49^{**}Z_x$ ซึ่งจากสมการพยากรณ์แสดงให้เห็นว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เปลี่ยนไป 1 หน่วย ทำให้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสพ.ตราด เปลี่ยนไป .39 หน่วย

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสพ.ตราด ผู้วิจัย มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสพ.ตราด การนิเทศ ติดตามและประเมินผลด้านการสอนมีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย จึงเสนอแนะให้ผู้บริหารสถานศึกษา ได้หนุนเสริมหรือสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรในการ วางแผนการนิเทศภายใน ช่วยเหลือครูในการให้ผลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน รวมถึงให้การสนับสนุนครูด้านการสอนให้ตรงตามจุดประสงค์ อันจะส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนต่อไป

2. จากผลการวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสพ.ตราด การติดตามการดำเนินงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษามีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย จึงเสนอแนะให้ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการดำเนินการตามขั้นตอนการติดตามผล การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ไปใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะของการวิจัยต่อไป และเพื่อต่อยอดองค์ความรู้ให้ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น และเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า จึงขอเสนอแนะวิธีการวิจัยต่อไปดังนี้

1. ควรศึกษาการประยุกต์ใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อนำผลมาเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาต่อไป
2. ควรทำวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางด้านวิชาการเพื่อพัฒนาผู้บริหารที่มีสมรรถนะที่จะนำไปขับเคลื่อนการพัฒนาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาต่อไป

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี